

Lescha davart la protecziun dalla populaziun digl cumegn da Surses

Approvada dalla radunanza communal digls ed eida an vigour cun la data dall'approvaziun.

Cuntign

I.	Determinaziuns generalas	4	
	Art. 1	Scopo	4
	Art. 2	Noziuns	4
	Art. 3	Execuziun	5
	Art. 4	Prancepi	5
	Art. 5	Incumbensa	5
	Art. 6	Atgna responsabladad	5
	Art. 7	Dretg subsidiar	5
II.	Stab directiv communal	6	
	Art. 8	Organs	6
	Art. 9	Stab directiv communal (SDC)	6
	Art. 10	Incumbensas SDC	6
	Art. 11	Schef SDC	7
	Art. 12	Schef digl stab SDC	7
	Art. 13	Commembers digl SDC	7
	Art. 14	Indemnisaziun e sieranzas	7
III.	Prevenziun per situaziuns spezialas ed extraordinarias	8	
	Art. 15	Incumbensas e cumpetenzas, situaziun speziala	8
	Art. 16	Dominar situaziuns spezialas ed extraordinarias	8
	Art. 17	Cumischungs spezialas	9
IV.	Maseiras digl stab directiv communal e costs tgi resultan	9	
	Art. 18	Maseiras	9
	Art. 19	Finanziaziun	9
	Art. 20	Cumpetenzza d'expensas	9
V.	Determinaziuns penalas e finalas	10	
	Art. 21	Determinaziuns penalas	10
	Art. 22	Annullaziun digl dretg d'anfignen adacò	10
	Art. 23	Vigour	10

Sa basond alla lescha davart la protecziun dalla populaziun digl cantun Grischun digls 17 da zarcladour 2015 (LPPC) ordinescha igl cumegn da Surses la suandonta lescha:

I. Determinaziuns generalas

Art. 1

Scopo

¹ La protecziun dalla populaziun ò igl intent da proteger la populaziun e la sia basa da veiver an situaziuns spezialas ed extraordinarias, e chegl cun:

- a) planisar, preparar scu er realisar maseiras da protecziun e d'ageid;
- b) garanteir l'abilitad directiva civila;
- c) proteger, salvar ed assister an cass d'evenimaints.

² La protecziun dalla populaziun geida a limitar donns an cass d'evenimaints ed a surmuntar donns siva d'evenimaints. Chella lescha reglescha igl planisar, preparar scu er realisar maseiras da protecziun e d'ageid per la populaziun an cass da fenomens dalla nateira scu lavegnas, boas, inundaziuns, incendis da gôts etc. ed otras situaziuns spezialas ed extraordinarias.

Noziuns

Art. 2

¹ Ainten chella lescha monta:

Situaziun normala: Ainten la situaziun normala tanschan igls andamaints ed igls meds d'ageid ordinaris per dominar las incumbensas digls cumegns.

Situaziun speziala: Ainten la situaziun speziala pon singulas incumbensas digls cumegns u digl cantun betg ple neir adampleidas cugls meds d'ageid dalla situaziun normala.

Situaziun extraordinaria: Extraordinaria è ena situaziun, sch'igls meds d'ageid dalla situaziun normala u speziala tanschan betg an numerous sectours per adampleir las incumbensas dallas vischnancas e digl cantun u schi en grond domber da persungas è pertutgia digl cass da donn.

Evacuaziun: La dislocaziun organisada dalla gliout or d'en territori pertutgia ainten en territori betg u manc pertutgia siva d'en cass da donn, tgi magna per regla ad ena midada digl li per pi lung taimp.

Evacuaziun preventiva: Igl bandunar decreto temporarmaintg igl territori da prieveil, avant tgi capeta en evenimaint da donn potenzial. Per regla magna l'evacuaziun preventiva betg ad ena midada da domicil pi lunga. Tot tenor igl svilup dalla situaziun, pò resultar or d'en'evacuaziun preventiva en'evacuaziun.

Evacuaziun urgenta: En allontanamaint immediat da persungas or d'en territori da prieveil acut. Chegl pò neir aviso alla populaziun cun en alarm a bucca e/u cun en alarm da sirena. Er per en'evacuaziun urgenta è da basigns ena planisaziun, includa pero betg en alloschamaint da substituziun adequat. Cozza igl prieveil pi dei, pò l'evacuaziun urgenta neir midada an en'evacuaziun.

² Denominaziun da persungas, funcziuns e professiuns sa refereschan ainten chella lescha a tottas dus schlattagnas, schinavant tgi sa resulta navot cuntrari or digl scopo dalla lescha.

³ Schinavant tgi noziuns ainten chella lescha èn ansomma betg definadas u betg an furma divergenta, valan las definiziuns dallas noziuns digl dretg superieur.

Execuziun	<p>Art. 3</p> <p>La suprastanza communal porta la responsabladad politica per la protecziun dalla populaziun segl territori digl cumegn. La suprastanza communal exequescha chella lescha ed ordinescha las disposiziuns executivas basignevas.</p>
Prancepi	<p>Art. 4</p> <p>¹ L'organisaziun da catastrofa respectivamaintg l'organisaziun da crisa cumpeggia tot igls agens meds e meds attribuias per surmuntar la situaziun extraordinaria. L'organisaziun da catastrofa/da crisa s'organisescha cun las structurass tg'èn avantmang digl cumegn ed adamplescha la sia incumbensa cun angaschamaint coordino e conform agl taimp.</p> <p>² La suprastanza communal definescha, schi betg oter prescretg ainten chella lescha u ainten en dretg subordino, la structura e l'organisaziun dall'organisaziun da catastrofa respectivamaintg da crisa e furma per chel intent en stab directiv communal. La suprastanza communal stgaffescha en organigram e formulescha en carnet da dueirs per igls commembers.</p> <p>³ Tot las activitads digl stab directiv communal e las organisaziuns communalas cun pensums spezials (pumpiers, cumischung da lavegnas etc.) vignan chintadas tar l'organisaziun da crisa respectivamaintg da catastrofa digl cumegn.</p>
Incumbensa	<p>Art. 5</p> <p>Per dominar situaziuns spezialas ed extraordinarias ò igl stab directiv communal igl dueir da</p> <ul style="list-style-type: none"> – piglier maseiras da prevenziun ed orientar la populaziun, – schurmager la populaziun, valours materialas ed igl ambiaint, – minimar donns, – restabileir schi spert scu pussebel la situaziun normala.
Atgna responsabladad	<p>Art. 6</p> <p>Da preparar, ordinar e piglier a mangs maseiras digl stab directiv communal e dallas organisaziuns incaricadas liberescha betg la populaziun dall'atgna responsabladad.</p>
Dretg subsidiar	<p>Art. 7</p> <p>Schinavant tgi la lescha cuntigna nigra regulaziun, sa drezzan las cumpetenzas ed incumbensas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) per cass da situaziuns spezialas ed extraordinarias alla lescha cantunala davart la protecziun dalla populaziun (LPPC); b) cass cuntrari alla legislaziun vertenta per la situaziun normala.

II. Stab directiv communal

Organs	<p>Art. 8</p> <p>L'organisaziun directiva communal sa cumpona digls suandonts organs:</p> <ul style="list-style-type: none">a) suprastanza communal;b) stab directiv communal (SDC);c) schef digl SDC;d) schef digl stab digl SDC;e) commembers digl SDC.
Stab directiv communal	<p>Art. 9</p> <p>¹ Igl stab directiv communal sa cumpona da represchentants dalla suprastanza communal, digls pumpiers, digl sarvetsch civil, digl spital, digls sarvetschs tecnicos scu er da collaboratours dall'administraziun communal.</p> <p>² Igl mastral è ex officio igl schef digl SDC. La suprastanza communal definescha igl schef digl stab digl SDC. La durada d'uffezi digl schef e digl schef da stab digl SDC sa drezza tenor la perioda d'uffezi respectiva (legislatura). An cass urgents u schi la suprastanza communal è betg abla d'ager schea la cumpetenzza da decider - an chella successiun - tigl mastral, tigl sies suppleant respectivamaintg tigls commembers dalla suprastanza communal tg'èn disponibels.</p>
Incumbensas	<p>Art. 10</p> <p>¹ Igl SDC infurmescha e cunsegia la suprastanza communal respectivamaintg mintgamai igl purtader da decisiuns, propona maseiras e procura tgi las decisiuns vignan exequeidas. Igl SDC è responsabel per realisar tot las incumbensas digl art. 5, an spezial:</p> <ul style="list-style-type: none">a) giuditgier la situaziun da prieveil;b) planisar prevenziuns e concepts d'urgenza;c) sierar la prontadad all'acziun e l'ordinaziun digls meds; (Lotiers chinta er da controllar cuntinuadamaintg igl sistem d'alarm, alinea 5 ordinaziun per la protecziun dalla populaziun).d) alarmer ed infurmar la populaziun;e) ordinar ed exequeir las directivas da cumportamaint;f) ordinar ed exequeir las maseiras urgentas basignevas;g) ordinar ed exequeir las maseiras per la protecziun da gliout ed animals;h) ordinar ed exequeir igl provedimaint dalla populaziun;i) ordinar ed exequeir las maseiras per la protecziun digl ambiant e per valours materialas scu er lour reparaziun;j) ordinar ed exequeir requisiziuns;k) an situaziuns extraordinarias: metter a disposiziun gratuitamaintg localitads, bietgs e bagnns immobigliars a favour digl cantun per igls meds utilisos e per forzas auxiliaras;l) ordinar ed exequeir maseiras per restabileir la situaziun normala;m) coordinar igl adiever digls meds, rinforzamaint e ramplazzamaint dallas furmaziuns d'acziun;n) pretender sustign d'ageid da terzs tar la protecziun civila, l'armada, la pulizeia, cumegnns vaschigns ed igl cantun;

- o) far propostas alla regenza, relascher disposiziuns agl senn dalla LPPC¹;
- p) consultar persungas digl rom per cunsegliaziun.

² Igl SDC è cumpetent da relascher decrets penals anvers associaziuns, instituziuns ed ulteriouras terzas persungas allas qualas igl cumegn ò delego l'execuziun d'incumbensas communalas.

³ Igl commembers digl SDC on da visitar la furmaziun da basa dad en de e da frequentar mintga tschintg onns ena furmaziun supplementara (art. 13 ordinaziun tar LPPC).

Art. 11

Schef SDC

Igl schef digl SDC, scu er igl substitut, ò la surveglianza generala ed uscheia er la responsabladad da manar l'organisaziun d'urgenza digl cumegn e decretescha ordinaziuns, directives e decisiuns:

- a) giuditgescha igl svilup dalla situaziun
- b) è responsabel d'alarmar e convocar igl SDC
- c) procura aint igl rom digl management da risc per las maseiras da prevenziun, protecziun e siertad, risguardond tot las cartas ed analisis da priewel
- d) alarmescha ed infurmescha la populaziun. Infurmescha autoritads, uffezis e las medias.
- e) fò propostas alla suprastanza communal per decisiuns tgi surpassas las sias cumpetenzas
- f) ordinescha tot las maseiras tecnicas ed organisatoricas basignevlas per realisar decisiuns.

Art. 12

Schef digl stab SDC

Igl schef digl stab magna, coordinescha e survegilescha igls process dalla lavour digl stab e:

- a) elaborescha ed actualisescha en concept d'alarmar per igl sies stab
- b) elaborescha cun igl stab la planisaziun d'urgenza basignevla
- c) elaborescha ena planisaziun digl onn scu er en budget
- d) examinescha mintg'onn igl sies stab antras exerchezis d'acziun. È responsabel per la furmaziun digl SDC.

Art. 13

Commembers SDC

Commembers digl SDC:

- a) liquideschan lour incumbensas surdadas tenor igls carnets da dueirs
- b) decidan aint igl rom da lour cumpetenzas risguardond l'organisaziun digl stab
- c) pon proponer agl schef digl SDC igl alarm e la convocaziun digl SDC.

Art. 14

Indemnisaziun e sieranzas

¹ La responsabladad digls organs numnos ainten chella lescha respectivamaintg las persungas correspondentas sa drezza tenor la lescha davart la responsabladad digl stadi (LRS).

² Tenor descripciun da lavour per autoritads e cumischungs digl cumegn da Surses, tgi è an vigour ansemen cugl reglamaint da speisas siva digl 01-01-20, vignan sedutas siva dallas 18.00 paedas cun 40 francs l'oura.

³ Tot igls commembers digl SDC èn tenor l'ordinaziun communal digl personal art. 54 sieras antras l'assicuranza da responsabladad digl

¹ p. ex. ordinaziun tenor art. 14 LPPC anvers implants d'energeia e da provedimaint d'ava

cumegn, chegl cumplettamaintg cunter tot las pretensiuns an connex cun donns da material e persungas.

⁴ Per commembers d'autoritads vala ena sieranza collectiva cunter accidents, la quala sierescha la diaria, igl capital d'invaliditad scu er an cass da mort.

III. Prevenziun per situaziuns spezialas ed extraordinarias

Art. 15

Incumbensas e cumpetenzas

¹ Igl cumegn è responsabel per la prevenziun per situaziuns spezialas ed extraordinarias segl territori digl cumegn.

² El ò an spezial las suandontas incumbensas e cumpetenzas:

- a) analizar igl prievei pigl territori digl cumegn u igl prievei tgi savess succeder;
- b) realisar respectivamaintg disponer dallas maseiras tgi sa basan all'analisa da prievei, an collaboraziun cugls cumegnns vaschigns ed igls gestiunaris dallas funtangas da prievei;
- c) sierar tg'igls apparats da communicaziun funcziuneschan, igl andomber vign prescretg digl cantun, scu er sierar la cumpetenzza d'utilisaziun digls funcziunaris digl cumegn;
- d) alarmer la populaziun ed ordinar directivas da cumportamaint.

³ Igl cantun vign infurmo dall'analisa da prievei. Chella vign actualisada periodicamaintg allas cundiziuns actualas.

Art. 16

Dominar situaziuns spezialas ed extraordinarias

¹ An situaziuns spezialas ed extraordinarias ò la suprastanza communal an spezial suandontas incumbensas e cumpetenzas:

- a) convocar immediat igl SDC;
- b) valetaziun dalla situaziun;
- c) ordinar e realisar maseiras adequatas alla situaziun per proteger, salvar e tgirar la populaziun;
- d) crear e sierar la communicaziun cun igls partenaris digl schurmetg dalla populaziun ed igl stab cantunal, lotiers totgan er gestiunaris d'implants d'energeia e provedimaint d'ava ed indrezs telematics
- e) organisar igl provedimaint da vivonda da basa, ava ed energeia per la populaziun;
- f) organisar maseiras per restabileir la situaziun normala;
- g) cooperaziuns e coordinaziuns adattadas alla situaziun cun vischnancas vaschignas ed igl cantun.

Art. 17

Cumischungs spezialas

Per relaziuns spezialas pò igl SDC numnar e dar igl dretg da decider ad ena cumischung speziala cun persungas digl fatg (p.ex. cumischung da lavegnas).

IV. Maseiras digl stab directiv communal e costs tgi resultan

Maseiras	<p>Art. 18</p> <p>¹ Igl SDC peglia an atgna responsablada las decisiuns per maseiras, tenor incumbensas art. 10. Detagls vignan reglos ainten carnets da dueirs.</p> <p>² Las ordinaziuns digl SDC èn liontas per mintgign ed on da neir observadas. Cunzont per bloccadas da veias e sendas, restricziuns da star an tgesa tar prieveil da lavegnas ed evacuaziuns. Igl SDC pò piglier an ageid la pussanza dalla pulizeia per realisar las maseiras.</p> <p>³ An situaziuns extraordinarias son menaschis ed organisaziuns neir obliias da metter a disposiziun collaboratours cun saveida tenor alinea 1.</p>
Finanziaziun	<p>Art. 19</p> <p>¹ Igl costs per las maseiras tenor art. 10 von per regla a chint agl cumegn. Igl cumegn pò pero adossar igls costs a privats schi las maseiras èn an lour interess.</p> <p>² Igl costs tgi èn colliias cun las evacuaziuns on da neir purtos dallas persungas evacuadas. Schinavant tg'igl cumegn presta prepaiaiments pò el pretender ena restituziun digls evacuos.</p> <p>³ Schi dat nign consens davart igl purtar igls costs, relascha igl cumegn ena disposiziun contestabla.</p>
Cumpetenzas d'expensas	<p>Art. 20</p> <p>¹ Igl commembers digl SDC disponan da prancepi d'ena cumpetenza da finanzas tgi è basignevla per liquidar independentamaintg lour incumbensas.</p> <p>² Per expensas/investiziuns planisablas dastga igl SDC disponer sulettamaintg dallas contribuziuns preveidas aint igl preventiv. Tenor pusseblada on las posiziuns pertutgeidas da neir concretisadas aint igl rom digl preventiv.</p> <p>³ L'indemnisaziun per requisiziuns scu er per possessouras e possessours da stabiliments da provedimaint succeda tenor LPPC e tenor le-gislaziun d'execuziun appartenenta.</p>

V. Determinaziuns penalas e finalas

Determinaziuns penalas	<p>Art. 21</p> <p>Tgi tgi cunterfò allas ordinaziuns digl stab directiv communal u da cumischungs ed organisaziuns incumbensadas digl stab directiv communal, vign punia cun ena multa d'anfignen 5'000 francs, per cass da repetiziun anfignen 10'000 francs.</p>
Annulaziun digl dretg d'anfignen adacò	<p>Art. 22</p> <p>Cun l'antrada an vigour da chella lescha èn dissolveidas las leschas davart l'organisaziun da catastrofa digls anterius cumegns da Beiva, Cunter, Marmorera, Mulegns, Riom-Parsonz, Salouf, Savognin, Sur e Tinizong-Rona scu er tottas determinaziuns dad oters decrets tgi stattan an cuntradiciun cun chella lescha.</p>

Vigour

Art. 23

La lescha vo an vigour directamaintg siva l'approvaziun antras la radunanza communal.

Per la suprastanza communal

Igl mastral:

Igl canzlist:

.....
Leo Thomann

.....
Beat Jenal